

Sygn. akt I CSK 225/22

POSTANOWIENIE

Dnia 25 kwietnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mariusz Łodko

w sprawie z powództwa S. Spółki Akcyjnej w W.
przeciwko miastu W.
o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli w przedmiocie ustanowienia
użytkowania wieczystego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 25 kwietnia 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 18 czerwca 2020 r., sygn. akt I ACa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Powód S. S.A. w W. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z 18 czerwca 2020 r. W skardze kasacyjnej zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 207 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2020 r., poz. 190 ze zm. – dalej: „u.g.n”) i art. 31 u.g.n. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadnił oczywistą jej zasadnością i wystąpieniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego: „czy sukcesja generalna jest warunkiem koniecznym transferu z jednego podmiotu na inny już ukonstytuowanego roszczenia o ustanowienie prawa użytkowania wieczystego, czy też stanowi ona warunek konieczny transferu także w zakresie przesłanek koniecznych do

powstania roszczenia (w istocie stanów faktycznych) o których mowa w art. 207 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, w ramach którego, Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi do rozpoznania.

Sformułowanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinno przybrać postać porównywalną z formułowaniem zagadnienia prawnego budzącego poważne wątpliwości (art. 390 § 1 k.p.c.) Chodzi więc o przedstawienie wyraźnych wątpliwości co do określonego przepisu (normy) lub zespołu przepisów (norm), albo szerzej i bardziej ogólnie - wątpliwości co do pewnego uregulowania prawnego (instytucji prawnej). Sformułowane zagadnienie winno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 28 października 2015 r., I PK 19/15). Skarżący, wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne, powinien sformułować to zagadnienie, wskazać na wyłaniające się poważne wątpliwości interpretacyjne, przytoczyć argumenty

prowadzące do rozbieżnych ocen. Chodzi przy tym wyłącznie o poważne wątpliwości, wykraczające poza poziom zwykłych wątpliwości prawnych, które powstają niemal w każdym procesie decyzyjnym (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 grudnia 2020 r., I CSK 19/20).

Sformułowane przez skarżącego zagadnienie prawne wyżej opisanych wymogów nie spełnia. Nie ma ono charakteru uniwersalnego, wykraczającego poza sprawę, zakończoną zaskarżonym wyrokiem, a sprowadza się do rozstrzygnięcia w konkretnym stanie faktycznym legitymacji skarżącego do dochodzenia roszczenia na podstawie art. 207 u.g.n. z uwagi na nabycie praw na podstawie umów, które nie nosiły cech sukcesji generalnej. Skarżący formułując wątpliwości, nie przedstawił argumentów, które mogłyby wskazywać na poważne wątpliwości interpretacyjne. Ograniczył się wyłącznie do zaakcentowania braku wypowiedzi w doktrynie i orzecznictwie we wnioskowanym zakresie oraz znaczenia tej kwestii w skomplikowanych stanach faktycznych dotyczących nieruchomości. Poza powyższymi twierdzeniami o znacznym stopniu ogólności, skarżący nie przedstawił takiej argumentacji, która przekonywałaby o możliwości odmiennej interpretacji tak sformułowanych problemów, nie uzasadniając w prawidłowy sposób omawianej przesłanki.

Zwrócić uwagę należy, że charakter prawny roszczenia wywodzonego z art. 207 u.g.n. był przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego i ukształtował się pogląd (również na podstawie poprzedniej regulacji art. 80 ust. 1 a ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczeniu nieruchomości), że uprawnienia w nim przewidziane nie przechodzą na następców prawnych (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 17 czerwca 2015 r., I CSK 553/14 i postanowienie Sądu Najwyższego z 12 kwietnia 2019 r., I CSK 499/18). Przewidziane w tym przepisie roszczenie o ustanowienie prawa użytkowania wieczystego i przeniesienie własności znajdujących się na gruncie zabudowań powstaje na podstawie żądania zgłoszonego przez uprawnioną osobę – posiadacza nieruchomości w datach wskazanych w przywołanym przepisie („osoby, które były posiadaczami nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność gminy w dniu 5 grudnia 1990 r. i pozostawały nimi nadal w dniu

1 stycznia 1998 r.”), który może domagać się zawarcia umowy użytkownika wieczystego. Natomiast w uchwale Sądu Najwyższego z 18 lutego 2021 r., III CZP 15/20 (OSNC 2021, nr 10, poz. 63) przyjęto, że spełnienie przesłanek określonych w art. 207 u.g.n. przez posiadacza nieruchomości i wykonanie wszelkich czynności przez ten przepis przewidzianych dla uzyskania prawa użytkownika wieczystego (wystąpienie z wnioskiem) prowadzi do powstania po jego stronie ekspektatywy prawa użytkownika wieczystego i następca prawny takiego podmiotu może domagać się zawarcia umowy użytkownika wieczystego. Przyjęte w niej stanowisko nie neguje preferowanego w orzecznictwie poglądu o ścisłym wykładaniu art. 207 u.g.n. jako przepisu szczególnego oraz nie poszerza zakresu podmiotowego uprawnionych do domagania się zawarcia umowy użytkownika wieczystego. Potrzeba wykładni przepisów prawa nie występuje, jeżeli Sąd Najwyższy w pewnej kwestii wyraził pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające jego zmianę. W rozpoznawanej sprawie takie okoliczności nie zaszły.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance oczywistej jej zasadności oznacza, że skarżący musi przedstawić dokładny wywód, na czym jego zdaniem polega oczywista zasadność skargi w danej sprawie z przytoczeniem przepisów, których naruszenie ją spowodowało oraz argumentację wskazującą na to, dlaczego opisane naruszenie doprowadziło do wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Innymi słowy, skoro przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest twierdzenie skarżącego, że skarga jest oczywiście uzasadniona, to powinien on w uzasadnieniu wniosku zawrzeć wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta „oczywistość” i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia. Przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 kwietnia 2021 r., IV CSK 617/20 i z 25 sierpnia 2021 r., II CSK 155/21).

Argumentacja skarżącego nie przekonuje, że Sąd Apelacyjny naruszył prawo materialne w sposób, który *prima facie* przekłada się na konieczność uchylecia lub zmiany zaskarżonego orzeczenia. Skarżący nie wykazał, że zastosowanie powołanych w zarzutach kasacyjnych przepisów prawa, których naruszenie miałoby wskazywać na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, było oczywiście błędne, lub doprowadziło to tego, że zaskarżony wyrok jest oczywiście nieprawidłowy. Powołane przez skarżącego argumenty jedynie polemizują z kwalifikacją dokonaną przez Sądy *meriti* charakteru umów i przyjęciu, że powód nie jest legitymowany do dochodzenia roszczenia na podstawie art 207 ust. 1 u.g.n..

W związku z powyższym uznać należy, iż wskazane przez skarżącą podstawy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zachodzą jak również z okoliczności sprawy nie wynika, aby zachodziły inne podstawy przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia tej skargi do rozpoznania.